

Prestatieafspraken Haarlemmermeer 2021-2023

Samen de schouders eronder!

10 november 2020

Gemeente Haarlemmermeer
Vereniging Huurders Haarlemmermeer
Ymere

gemeente
Haarlemmermeer

Ymere

Inleiding: Samen de schouders eronder!

Vier jaar geleden stelden de gemeente Haarlemmermeer, de Vereniging Huurders Haarlemmermeer (VHH) en Ymere de Raamovereenkomst Haarlemmermeer 2016 -2020 op als kader voor de samenwerking en de jaarlijkse prestatieafspraken. Terugkijkend ervaren we¹ dat we werken vanuit een gedeelde volkshuisvestelijke opgave en dat we mooie resultaten met elkaar, als drie volwaardige partners, hebben neergezet. Ymere investeert naar vermogen in Haarlemmermeer. Mede daardoor groeit de sociale voorraad nu weer. De betaalbaarheid verbetert, de leefbaarheid is goed, net als de samenwerking tussen partijen. Dat laatste werpt bijvoorbeeld vruchten af bij het oppakken van nieuwbouw- en herstructureringsprojecten, het meldpunt woon- en zorgoverlast, optreden bij schulden en de plaatsing van bijzondere doelgroepen. Daar hebben de gemeente en Ymere veel op ingezet en dat heeft het onderling vertrouwen bij de drie partijen versterkt.

Dat vertrouwen willen we vasthouden in onze samenwerking en in deze prestatieafspraken die lopen van 2021 tot en met 2023. Dat vertrouwen zullen we ook nodig hebben in de roerige tijd waarin we nu zitten. De Corona-situatie bepaalt heel letterlijk hoe deze prestatieafspraken tot stand zijn gekomen: digitaal via online vergaderingen en mail. Fysiek ontmoeten kan nu niet. De gevolgen voor onze samenleving op korte en lange termijn zijn fors en onvoorspelbaar: de Corona-crisis laat zich sterk voelen in onze gemeente. We weten dat zowel de gemeente als Ymere voor financiële uitdagingen staan. De gemeente heeft te maken met tekorten in het sociaal domein. Woningcorporaties kunnen op de middellange termijn financieel niet aan alle taken voldoen die van ze gevraagd worden, zoals het woningtekort aanpakken én verregaande verduurzaming realiseren terwijl de verhuurderheffing verder stijgt². Ondanks deze beperkingen willen we ons maximaal inspannen om te zorgen voor voldoende betaalbare sociale huurwoningen in de gemeente.

We kunnen elkaar met deze prestatieafspraken Haarlemmermeer 2021 tot en met 2023 vinden in de gezamenlijke urgentie om vooral in te zetten op het vergroten van het aanbod aan passende en betaalbare sociale huurwoningen. Wij stellen ons tot doel om in drie jaar minimaal 300 nieuwbouwwoningen in de sociale huursector toe te voegen. Zodat de woningzoekende in Haarlemmermeer een betere kans krijgt. Dat doen we door zo goed mogelijk samen te werken, en elkaar scherp te houden op de uitvoering van afspraken. Dáár draait het vooral om in deze meerjarige prestatieafspraken. Ook zetten we ons in voor wonen en zorg, voor de leefbaarheid in de wijken en kernen en voor verduurzaming en onderhoud van de sociale woningen. Daarbij versterken we de samenwerking met andere corporaties actief in Haarlemmermeer, omdat zij met een gezamenlijke inzet méér kunnen waar maken.

Alleen als we samen de schouders eronder zetten kunnen we de resultaten halen die nodig zijn in Haarlemmermeer. We hopen vooral, dat we in de komende jaren kunnen laten zien dat we onze goede samenwerking verder kunnen uitbouwen. En dat het resultaat is dat we de sociale huurvoorraad verder hebben kunnen laten toenemen. Wetende dat we daarbij in financieel lastige tijden een optimaal resultaat hebben gehaald voor alle huurders en woningzoekenden in Haarlemmermeer.

¹ Waar 'we' of 'partijen' staat in deze prestatieafspraken Haarlemmermeer 2021 t/m 2023, bedoelen we de gemeente Haarlemmermeer, Ymere en de Vereniging Huurders Haarlemmermeer.

² Bron: *Opgaven en Middelen Corporatiesector* (juli 2020). Ministerie van Binnenlandse Zaken, Ministerie van Financiën, Ministerie van Economische Zaken in samenwerking met corporatiekoepel Aedes

1. Samenwerking

Ambitie: We versterken onze goede samenwerking aan de sociale woonopgaven in Haarlemmermeer. Op sommige punten intensiveren we de komende jaren onze samenwerking, omdat de opgaven groot zijn. We trekken op als partners met een gezamenlijke ambitie, met ieder ook een eigen taak en verantwoordelijkheid bij de uitvoering. Die gezamenlijkheid en wederkerigheid vertalen we in deze prestatieafspraken. We reflecteren samen op de samenwerking, zodat we elkaar ook scherp kunnen houden op de uitvoering.

Focuspunten 2021-2023:

- 1.1. We vertrekken vanuit een gezamenlijke ambitie: voldoende, goede betaalbare huisvesting voor mensen met een lager inkomen. Daarbij is huisvesting méér dan alleen een dak boven je hoofd. Dat gaat ook om een leefbare buurt en zelfstandig kunnen wonen met ondersteuning waar nodig.
- 1.2. We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij de uitvoering van onze ambitie in deze prestatieafspraken. We benoemen duidelijk wie daarbij welke rol en verantwoordelijkheid heeft. Waarbij we ons realiseren dat we van elkaars inzet afhankelijk zijn; vooral als het gaat om het bouwen van extra woningen of de inzet voor huisvesting voor mensen die hulp of ondersteuning nodig hebben om zelfstandig te kunnen wonen.
- 1.3. We vinden het belangrijk dat de keuzes in deze prestatieafspraken voor iedereen in onze organisaties helder en goed uit te leggen zijn. We communiceren zo veel mogelijk gezamenlijk in heldere taal over deze prestatieafspraken, de uitvoering ervan en behaalde resultaten.
- 1.4. We willen huurders, bewoners, nog nadrukkelijker betrekken bij het opstellen en uitvoeren van de prestatieafspraken. De VHH heeft daarin een leidende rol, met ondersteuning van Ymere en de gemeente waar nodig. De VHH raadpleegt daarvoor in ieder geval jaarlijks of bij specifieke vraagstukken de huurdersadviesraad (HAR).
- 1.5. Deze prestatieafspraken hebben een looptijd van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2023. We vertalen deze prestatieafspraken naar een dynamisch uitvoeringsprogramma dat in ieder geval jaarlijks wordt geactualiseerd. We monitoren minimaal jaarlijks de voortgang van onze prestaties en de stand van de volkshuisvesting in de gemeente Haarlemmermeer. Deze prestatieafspraken, het uitvoeringsprogramma en de monitor zijn onze gezamenlijke instrumenten die ieder van ons houvast geeft bij de uitvoering én ons in de gelegenheid stelt tussentijds bij te sturen. Deze werkwijze is essentieel bij deze prestatieafspraken.
- 1.6. In het tweede kwartaal van 2023 evalueren we onze samenwerking. Daarnaast bespreken we jaarlijks de voortgang van onze samenwerking.
We bespreken twee maal per jaar -in het Voorjaars- en Najaarsoverleg- de voortgang op de gemaakte prestatieafspraken en afspraken uit de uitvoeringsagenda.

Overige afspraken:

- 1.7. Als basis voor de samenwerking geldt dat we bestuurlijk, beleidsmatig en financieel transparant zijn naar elkaar. Dat betekent onder andere het volgende:
 - We zijn open over onze belangen en standpunten;
 - We informeren elkaar over onze visie en daarbij behorende voornemens en plannen, daarbij ook inbegrepen plannen van derden die van betekenis zijn voor deze prestatieafspraken;

- We informeren elkaar over relevante ontwikkelingen in de organisatie of omgeving die van invloed zijn op de realisatie van deze prestatieafspraken.
- 1.8. Als ontwikkelingen of kaders wijzigen en deze gevolgen hebben voor deze prestatieafspraken, dan gaan we met elkaar in overleg en bespreken we of aanpassing van de afspraken nodig is. Ook in het geval één van de partijen niet aan de afspraken kan voldoen, gaan partijen met elkaar in overleg en worden daar waar nodig nieuwe afspraken gemaakt.

2. Beschikbaarheid en betaalbaarheid van sociale huurwoningen

Ambitie: We zetten vol in op uitbreiding van het aanbod van passende en betaalbare woningen in de sociale woningvoorraad. Wij onderkennen de urgentie om meer betaalbare woningen toe te voegen in Haarlemmermeer en wij zetten ons daar maximaal voor in. Wij willen meer mensen aan woonruimte helpen en de wachttijden in de sociale huursector in Haarlemmermeer verkorten. Alle partijen zorgen voor voldoende capaciteit om ontwikkelingen te stimuleren, procedures snel te laten verlopen en om projecten zo snel mogelijk te realiseren. Op bestuurlijk en ambtelijk niveau is hiervoor volledig commitment. Zo nodig komen wij met een onconventionele aanpak tot uitbreiding van de woningvoorraad.

Focuspunten 2021-2023:

- 2.1. Ymere bouwt de komende 3 jaar minimaal 300 woningen. Als we meer woningen willen realiseren, zullen we ons maximaal moeten inspannen. We kijken in ieder geval naar de mogelijkheid flexwoningen te realiseren. Voorwaarde is dat de gemeente zich inzet voor nieuwe locaties en haalbare financiële randvoorwaarden.
- 2.2. We vergroten onze voorraad door in te zetten op de volgende onderdelen:
- a. Nieuwbouw
 - b. Retourliberalisaties (een vrije sectorwoning krijgt een sociaal contract)
 - c. Wederverhuur Koopgarant-woningen (Ymere koopt een woning terug om vervolgens sociaal te verhuren)
 - d. Terughoudend zijn met sloop, verkoop en liberalisaties. Ymere blijft terughoudend met verkoop, zeker in kleine kernen met een beperkte voorraad. Tegelijkertijd blijft verkoop nodig om investeringen door Ymere mogelijk te maken. Verkoop is ook een manier om minder geschikte woningen te vervangen voor passender woningen.
- 2.3. In het uitvoeringsprogramma nemen we alle onderhanden woningbouwprojecten en nieuwe plannen en initiatieven op. We bespreken deze minimaal elk half jaar op de mogelijkheden om te versnellen, intensiveren en daarnaast om te prioriteren, om de capaciteit van organisaties optimaal te benutten bij het halen van onze ambitie onder 2.1.
- 2.4. Afgelopen jaren hebben we goed samengewerkt rond nieuwbouw. Maar het kan altijd beter. Daarom werken we ook de komende jaren intensief samen om meer sociale huurwoningen mogelijk te blijven maken door goede en transparante afwegingen te maken bij procedures en beleid dat woningbouwontwikkeling raakt (parkeren). Ymere en de gemeente delen hun ervaringen met het grondbeleid en gaan hierover in overleg. Om projecten sneller te kunnen realiseren gaan we in onze samenwerking structureel reflecteren op onze ervaringen met projecten. We reflecteren zowel op strategisch niveau als op projectniveau.

- 2.5. We zetten in op een diverser woningaanbod dat meer geschikt is voor de doelgroep. Minimaal 70% van de nieuwbouwwoningen bestaat uit appartementen. Om tegemoet te komen aan de toenemende groep één- en tweepersoonshuishoudens in de sociale huurvoorraad, zal minimaal 50% geschikt zijn voor één- en tweepersoonshuishoudens.
- 2.6. We passen het aandeel aan huurtoeslag ontvangende kandidaathuurders aan van 75% naar 70% van de vrijkomende woningen, zodat woningzoekenden die huurtoeslag ontvangen en woningzoekenden die geen huurtoeslag ontvangen een vergelijkbare slaagkans hebben voor een betaalbare sociale huurwoning. Beide groepen behoren tot de sociale doelgroep van de woningcorporaties. Wij zullen de slaagkansen van de sociale doelgroep blijven monitoren. We verkennen de woonopgave voor jongeren. Aan de hand van inzicht in de slaagkansen van jongeren tot 23 jaar en boven 23 jaar in relatie tot de slaagkansen van andere leeftijdsgroepen, bepalen we onze ambitie voor de verschillende groepen jongeren. Afhankelijk van onze ambitie kunnen we dit vertalen naar toewijzing bij diverse concepten die we ontwikkelen, zoals flexwonen en studio's. Gemeente en Ymere verkennen verdere samenwerking met DUWO bij de opgave van jongerenhuisvesting.

Overige afspraken:

- 2.7. We continueren bestaande projecten gericht op doorstroming, zoals Van Groot naar Beter. De gemeente stopt de bijdrage aan de verhuiskostenvergoeding. We volgen wat de effecten op onder andere doorstroming en woonkansen van verschillende groepen zijn van het nieuwe beleid rond woonruimteverdeling in de regio. Daarvoor wordt monitoring nóg belangrijker.
- 2.8. Ymere is terughoudend met liberalisatie. In het geval van liberalisatie worden nagenoeg alle woningen aangeboden in het middenhuur-segment.
- 2.9. De coronacrisis heeft tot gevolg dat sommige huurders te maken krijgen met een inkomensdaling. Daar waar de crisis individuele huishoudens raakt, wordt maatwerk toegepast. We zijn er immers niet op uit, om schulden op te laten lopen en toe te werken naar een huissuitzetting.
- 2.10. Al enkele jaren wijst Ymere woningen passend toe waardoor huurtoeslagontvangers een afgetopte huurprijs gaan betalen. Bij nieuwbouw hanteert Ymere het uitgangspunt dat 50% van de nieuwbouw wordt toegewezen aan huurtoeslagontvangers. Ook woningen van hoge kwaliteit blijven bereikbaar en betaalbaar voor elk huishouden.
- 2.11. Ymere is de enige partij in Haarlemmermeer met woonwagenstandplaatsen in beheer. Op basis van het in de prestatieafspraken voor 2020 afgesproken onderzoek en de resultaten daarvan hebben partijen de intentie de bestaande woonwagenplaatsen met een beperkt aantal uit te breiden.
Partijen hebben hierbij een verantwoordelijkheid om vanuit hun eigen rol, uitbreiding kostendekkend qua investering en exploitatie mogelijk te maken. Ook voor het beheer zijn partijen op elkaar aangewezen en wordt een model ontwikkeld waarbij ieder opnieuw vanuit haar eigen rol een wezenlijke bijdrage levert.

Toelichting huurverhoging

Bij de jaarlijkse huuraanpassing is een huurverhoging niet meer vanzelfsprekend. Ymere voert sinds drie jaar een huurverlaging door voor huurders in de bijstand of met bijzondere bijstand. Andersom willen we een passende huurverhoging voor huurders die meer verdienen en willen zo op een huursomstijging van inflatie plus maximaal 1% uitkomen. Een beperkte huurverhoging is nodig om investeringen in de sociale woningvoorraad in Haarlemmermeer en de Metropoolregio Amsterdam mogelijk te maken.

3. Samenleving: wonen en zorg, doelgroepen en leefbaarheid

Ambitie:

Inwoners met een zorgbehoefte zijn in staat langer zelfstandig te wonen, weer zelfstandig te wonen na verblijf in intramurale zorg of voor het eerst zelfstandig te wonen (18-/+). Er zijn voldoende geschikte woningen en passende woonomgevingen met toegankelijke voorzieningen, mogelijkheden voor zinvolle dagbesteding en sociale acceptatie in de buurt. Voor hen die het nodig hebben is er zorg en ondersteuning op maat. De gemeente regisseert en stimuleert de opgaven rond langer en/of weer zelfstandig thuis wonen. Ymere draagt zorg voor voldoende sociale huisvesting (waarin waar nodig ook zorg geleverd kan worden), passend bij de behoefte van de sociale doelgroep. VHH zorgt dat huurders goed kunnen meedoen aan langer zelfstandig wonen.

- 3.1. Minimaal 50% van de nieuwbouwwoningen die de komende 3 jaar door Ymere aan de sociale voorraad worden toegevoegd is geschikt voor 1 en 2 persoonshuishoudens. Dit is ook van belang voor de veranderende vraag naar woningen als gevolg van vergrijzing en de stijgende zorgvraag.
- 3.2. Gemeente en Ymere onderzoeken met elkaar de mogelijkheden voor complexgewijze aanpassingen. Het soort aanpassingen waar het om gaat hebben betrekking op de toegankelijkheid van een complex. We onderzoeken in welke complexen er een grote behoefte is aan deze aanpassingen, vanwege het grote aandeel bewoners met een zorgbehoefte. We verkennen ook of en hoe we dit financieel verdelen en of we bestaande financieringsstromen daarbij kunnen benutten. Het is een maatwerkafweging per complex of en hoe we dit realiseren.
- 3.3. We brengen de woningen met een seniorenlabel binnen de sociale huurvoorraad in Haarlemmermeer in kaart, evenals woningen die met een lift toegankelijk zijn. We koppelen deze aan informatie over de vraag en behoefte aan toegankelijke en zorg gerelateerde woningen, om zo met elkaar te bespreken welke opgaven we zien in welke wijken in de voorraad, ten aanzien van labelling, woningaanpassing en nieuwbouw. De VHH betreft de bewonerscommissies bij het signaleren van de opgaven in de wijken.
- 3.4. Ymere en gemeente onderzoeken de mogelijkheden voor woningdelen middels de pilot 'Onder de pannen'. Deze is met name gericht op economisch daklozen.
- 3.5. De gemeente nodigt de verschillende corporaties die werkzaam zijn in de gemeente uit in gesprek te gaan over een verkenning van mogelijkheden om nieuwe woonzorgconcepten te ontwikkelen. Dit betreft woonzorgconcepten voor ouderen en andere doelgroepen die zelfstandig kunnen wonen, maar aanvullend steun of een gemeenschappelijke voorziening nodig hebben om goed te kunnen functioneren. Ymere doet aan deze verkenning mee.
- 3.6. Bestaand zorgvastgoed dat al in het bezit is van Ymere wordt behouden, voor zover er een (zorg)partij is die het vastgoed van Ymere tegen de benodigde huurprijs afneemt.
- 3.7. We evalueren de Opstapregeling: deze regeling is voor inwoners die (weer) zelfstandig gaan wonen en is een samenwerking tussen de gemeente, woningcorporaties en zorgorganisaties. Wij verkennen of een dergelijke werkwijze ook geschikt kan zijn voor kwetsbare jongeren.
- 3.8. Ymere en gemeente hebben voor de realisatie van zorggerelateerde huisvesting de inzet van andere corporaties nodig als Eigen Haard, DUWO en Woonzorg Nederland. Belangrijker nog is afstemming met zorgpartijen over ieders inzet aan de opgaven rond wonen en zorg. Het

uitbouwen van de samenwerking rond wonen en zorg met deze partners is een belangrijk onderdeel van het voldoen aan de grote opgave die er ligt én het optimaal benutten van ieders mogelijkheden daarbij.

- 3.9. Ymere biedt een serviceabonnement aan haar huurders waarbij zij op verzoek kleine woningaanpassingen kunnen aanvragen, zoals muurbeugels en verhoogd toilet.
- 3.10. Door de ondertekening van het Vroegeropaf-convenant zijn gemeente en Ymere succesvol in het vroeg signaleren van schuldenproblematiek en kan er ook snel worden ingegrepen om schulden niet sneller op te laten lopen en uiteindelijk weg te werken. We zetten onze samenwerking voort. Partijen werken de mogelijkheden uit om bij een dreigende ontruiming, een derde partij in te schakelen die ingrijpt om ontruiming te voorkomen. De “Eropaf-aanpak” is hiervoor het passende middel.
- 3.11. We zoeken een balans in het huisvesten van bijzondere doelgroepen, en het voorkomen van sociale problemen in complexen waar veel kwetsbare bewoners instromen. We herbevestigen de afspraak om maximaal 35% aan bijzondere doelgroepen toe te wijzen, zodat er ruimte blijft voor de reguliere woningzoekende. We stellen jaarlijks op basis van een prognose een verdeling op van deze 35% over de bijzondere doelgroepen. We hebben daarbij oog voor concentraties van doelgroepen in complexen en buurten en situaties waarin de veerkracht van de buurt onder druk staat. Mochten zich problematische situaties voordoen, dan intensiveren Ymere en gemeente het sociaal beheer in complexen. In 2021 vertalen we dit naar afspraken om tot een pro-actieve preventie-aanpak te komen, zodat we problematische situaties zoveel mogelijk kunnen voorkomen.
- 3.12. Partijen blijven samenwerken om woonfraude op te sporen. Om succesvoller te zijn in de opsporing en daarmee woningen weer sneller aan te bieden aan de doelgroep, is het noodzakelijk dat Ymere op een adequate wijze toegang heeft en houdt tot de benodigde gegevens. De gemeente zorgt ervoor dat die toegang praktisch en juridisch mogelijk is. Daarom vernieuwen we het convenant woonfraude, waarbij we streven naar een gelijke aanpak voor alle corporaties in Haarlemmermeer.

4. Kwaliteit, duurzaamheid en energietransitie

Ambitie:

We realiseren een verdere vermindering van CO₂-uitstoot van sociale huurwoningen, zowel door technische ingrepen als bewustwording van huurders. De komende 3 jaar is 70% van de woningen van Ymere in Haarlemmermeer naar label B gebracht.

We werken samen om duurzame energiebronnen aan te boren waarmee we de huurders voorzien van groene elektriciteit en gasloze verwarming.

De energietransitie vraagt in het bijzonder een intensieve samenwerking en afstemming. De gemeente heeft de regie over het programma. De complexe aard van het project, technische en betaalbaarheidskwesties, vragen om inspanningen van alle drie de partijen. Een sluitende businesscase en draagvlak onder de huurders gaan hand in hand samen.

Focuspunten 2021-2023:

- 4.1. Belangrijker dan een energielabel voor de duurzaamheidsprestatie van een woning, is de CO₂-uitstoot van die woning. Gemeente en Ymere gaan gezamenlijk sturen op CO₂-reductie.
- 4.2. We onderzoeken de komende jaren verder wat kansrijke wijken en complexen zijn om gasloos te maken. Technisch kansrijk, maar ook qua haalbaarheid onder bewoners en met een sluitende businesscase waardoor huurders niet méér gaan betalen voor hun energieverbruik. We werken samen in minimaal één wijk om deze gasloos te maken.
- 4.3. Ymere realiseert de ambitie om haar woningen duurzaam te verbeteren door complexgewijs en bij mutatie beter te isoleren (dak-, gevel, vloerisolatie), nieuw en isolerend glas aan te brengen, beter te ventileren, kieren te dichten en CV-ketels met een hoger rendement te plaatsen. Ook door energetisch zwakke woningen te slopen en hiervoor gasloze nieuwbouw in de plaats te bouwen kan veel CO₂-uitstoot worden vermeden.
- 4.4. We verkennen circulariteit en klimaatadaptatie als nieuwe thema's. We onderzoeken mogelijkheden om hier concrete programma's en maatregelen voor te lanceren, en eventuele quick wins te benutten.

Overige afspraken:

- 4.5. Ymere en gemeente leiden gezamenlijk energiecoaches op met NMCX³/Energeloket, die energieadviezen kunnen geven. We maken bewoners meer bewust van hun energiegebruik en door goede adviezen willen we het energiegebruik terugdringen.

Woningkwaliteit

Ambitie

Topprioriteit voor de sociale huurwoningen van Ymere blijft veiligheid. Ymere zet in op het volledig saneren van loden waterleidingen, maar ook op het saneren van asbesthoudende toepassingen, het brandveilig houden van woningen en uitsluiten van het gevaar op koolmonoxidevergiftiging.

Focuspunten 2021-2023:

- 4.6. Ymere is een veiligheidsprogramma gestart om de veiligheid van woningen te waarborgen. Gemeente en Ymere kijken in nauw overleg waar zij hun werkzaamheden kunnen bundelen.

Overige afspraken:

- 4.7. We zetten in op een verdere verbetering van de CVO-score⁴ van onze woningen. In 2023 heeft 78% van de Ymere woningen een conditiescore die goed is.
- 4.8. We doen dit alles door met goede opdrachtnemers zo effectief mogelijk onderhoud uit te voeren. Ymere communiceert hierover met haar huurders, zodat zij bijtijds weten waar ze aan toe zijn.

³ NMCX is het centrum voor duurzaamheid in de regio Haarlemmermeer

⁴ CVO-score is een score voor conditiemeting van gebouwen

Hoofddorp, 18 december 2020

Mw. A. Alkemade
Voorzitter VHH

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'A' followed by a horizontal line and a small flourish.

Mw. W. Booij-van Eck
Wethouder

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'W' followed by a horizontal line and a small flourish.

Ymere

Dhr. R.E. Pols
Regiomanager

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'R' followed by a horizontal line and a small flourish.